

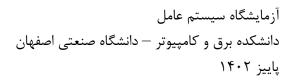
دانشگاه صنعتی اصفهان

دانشکده برق و کامپیوتر

آزمایشگاه سیستم عامل

جلسه دهم

Thread برنامهنویسی با

POSIX threads

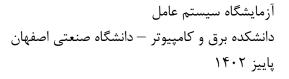
با مفهوم thread و مزایای برنامهنویسی multithread در درس سیستم عامل آشنا شدید. POSIX، کتابخانه pthread را برای برنامهنویسی چندنخی ارائه کرده است. در این کتابخانه علاوه بر ساخت thread، امکانات زیادی شامل تنظیم زمانبندهای مختلف از طریق pthread_attr و همزمانی برنامه چندنخی (synchronization) وجود دارد.

مديريت Thread

#include <pthread.h>

با فراخوانی این تابع، روتینی که در آرگومان سوم مشخص شدهاست در یک نخ جدید، شروع به اجرا میکند (نخ جدید را نخ فرزند و نخی که pthread_create در آن فراخوانی شده نخ والد میگوییم). به این روتین اصطلاحا runner میگویند و الگوی آن در ادامه، مشخص شده است. آرگومان اول، کنترلکننده نخ است که پس از ساختهشدن نخ، در صورت موفقیت مقدار مخالف NULL خواهد داشت. آرگومان دوم ویژگیهایی را برای نخ جدید، تعریف میکند. در صورتی که بخواهیم الگوریتم زمانبندی یا الویت زمانبندی یا پارامترهای دیگر مربوط به نخ را تغییر دهیم، موارد مربوطه را باید در رکوردی از نوع pthread_attr_t تنظیم کرده (با استفاده از توابع مربوطه) و سپس در آرگومان دوم را ستفاده کنیم. اما اگر بخواهیم نخ با تنظیمات پیشفرض سیستم ساخته شود، مقدار آرگومان دوم را میتوان NULL داد و یا از تابع اتنظیمات برای مقداردهی رکورد آن استفاده کرد. آرگومان میتوان بین تابع هم پارامترهای ورودی runner را مشخص میکند که باید حتماً همه پارامترها در قالب void به تابع ارسال شود.

```
void * (void * arg)
{
      //execution routine
      pthread_exit(void * return_value);
}
```


تابع بالا نمونهای از یک روتین runner است که آرگومان ورودی آن *void است. بدین ترتیب هر نوع آرگومان ورودی که برای این روتین نیاز باشد باید در قالب *void به آن ارسال شود و سپس در بدنه runner به نوع دلخواه cast شود. اگر تعداد آرگومان مورد نیاز بیش از یک باشد، موارد مربوطه به صورت یک رکورد یا structure تعریف شده، cast به *void میشود و در آرگومان چهارم cast ارسال میشود سپس در بدنه روتین runner، دوباره به نوع رکورد موردنظر pthread_create میشود و pthread_exit هم جهت خاتمه دادن به اجرای نخ در بدنه runner استفاده میشود و قابلیت ارسال یک مقدار خروجی را دارد. این مقدار خروجی توسط نخی که pthread_join را برای این نخ فراخوانی کرده دریافت میشود.

pthread join(pthread t thread, void **return value);

با استفاده از این فراخوانی، میتوان منتظر اتمام نخی با کنترل کننده thread شد. همچنین مقدار خروجی نخ موردنظر در آرگومان دوم دریافت میشود (این مقدار همانطور که در بخش قبل بیان شد، باید توسط pthread_exit در تابع runner ارسال شود.

gcc code.c -o appName -lpthread

جهت کامپایل، برنامهای که از توابع هدر pthread استفاده کرده است لازم است کتابخانه pthread در کامپایل اضافه شود.

Threads: Creating, Executing and Joining

/*

- this program creates 4 threads
- execution routine for threads is "routine1", we pass thread index (i) as execution routine argument
- each thread executes the routine in an arbitrary order, in this condition we have no control on order of execution
- at pthread_join(), master thread waits for worker threads to complete their execution, then

receives their "exit value" that is a random number generated in the thread's routine

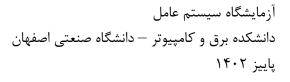
*/

#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <pthread.h>


```
#include <semaphore.h>
#include <stdlib.h>
#include <unistd.h>
#define THREADS 4
#define TIMEOUT 10
void *routine1(void * x)
  int *t = (int*)malloc(sizeof(int));
  *t = rand()%TIMEOUT;
  //int t = rand()%TIMEOUT; //replace two above lines with this line
  printf("threadIdx = %d, execution time = %d\n",*(int*)x, *t);
  for(int i=0; i<*t; i++)
    printf("threadIdx = %d; run = %d\n", *(int*)x, i);
  pthread exit((void*)t);
}
int main ()
 pthread t threads[THREADS];
 int thread id[THREADS];
 for (int i=0;i<THREADS;i++){
   thread_id[i] = i;
   pthread create(&threads[i], NULL, routine1, (void *)&thread id[i]);
   //replace two above lines with the below line
   //pthread create(&threads[i], NULL, routine1, (void *)&i );
 int *retval = (int*)malloc(sizeof(int));
 for (int i=0; i<THREADS; i++)
   pthread join(threads[i],(void**)&retval);
   printf("threadIdx %d finished, return value = %d \n",i,*retval);
 }
 return 0;
}
```

به نحوه ارسال آرگومانهای روتین thread و همچنین برگرداندن خروجی نخ دقت کنید. توجه داشته باشید که اگر آدرسها در آرگومانهای ورودی یا خروجی نخهای متفاوت مشترک باشند، ممکن است

در اثر همزمانی اجراها یا خارجشدن از scope، مقادیر مربوطه صحیح ارسال نشوند. برای بررسی این موضوع کد را با توجه به کامنتهای بین کدها تغییر داده و دوباره اجرا کنید.

مديريت semaphore

```
#include <semaphore.h>
int sem init(sem t *sem, int pshared, unsigned int value);
```

پس از تعریف سمافور از نوع sem_t، آن را با sem_init مقداردهی اولیه میکنند که مقدار موردنظر توسط آرگومان سوم این تابع مشخص میشود. اگر آرگومان دوم این تابع صفر باشد، نشان میدهد که سمافور بین تردهای یک پروسس استفاده خواهد شد و در صورتی که مقدار آن مثبت باشد، سمافور جهت کنترل همزمانی بین پروسسهای مختلف قابل استفاده است. در هرحال سمافور باید جایی تعریف شده باشد که قابل دسترس از همه تردها یا همه پروسسهایی که به آن نیاز دارند باشد. در برنامهنویسی multithread کافیست این سمافور به صورت global در پروسس والد تعریف شود. اما در برنامهنویسی shared_memory باید به صورت shared_memory تعریف شود.

```
int sem_wait(sem_t *sem);
int sem_post(sem_t *sem);
```

این دو تابع، جهت اخذ و آزادکردن سمافور قبل و بعد از ناحیه بحرانی استفاده میشوند.

```
int sem_getvalue(sem_t *sem, int *valp);
int sem destroy(sem t *sem);
```

در POSIX، این امکان وجود دارد که مقدار سمافور را با استفاده از تابع sem_getvalue بازیابی کرد. مقدار بازگشتی در valp در صورتی که سمافور آزاد نباشد، صفر و در غیر این صورت، تعداد نمونههای آزاد این سمافور را دربرخواهد داشت.

sem_destroy سمافوری که قبلاً init شده را از بین میبرد. استفاده از سمافور destroyشده منجر به رفتار نامشخصی میشود.

Accessing variable "total", avoiding multiple writes using semaphores

/*

- program creates 4 threads, assigns "routine1" as execution routine for each thread
- defines semaphore "sem1" in global space to be accessible by all threads
- each thread before entering its critical section, evaluates the value of "sem1"

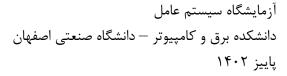


```
- remark: sem_wait decrements semaphore /sem_post increments semaphore
*/
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <pthread.h>
#include <semaphore.h>
#include <unistd.h>
#define THREADS 4
sem_t sem1;
int total=0;
void *routine1(void * id )
        int idx=(int)id;
        sem_wait(&sem1);
        //beginning of critical section
        total+=1;
        printf("thread=%d and total=%d \n",idx,total);
        sleep(1);
        //end of critical section
        sem post(&sem1);
        pthread_exit((void *)idx);
int main ()
{
        sem_init(&sem1,0,1);
        pthread_t threads[THREADS];
        for (int i=0;i<THREADS;i++)
             pthread_create(&threads[i],NULL,routine1,(void *)i);
        for (int i=0; i<THREADS; i++)
             pthread_join(threads[i],NULL);
        return 0;
```


An Example of Busy-waiting

```
- this program creates 4 threads and assigns "routine1" as execution routine for each
thread
- threads will be synchronized by checking the value of variable "total"
- this method is called "busy-waiting"
*/
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <pthread.h>
#include <semaphore.h>
#include <unistd.h>
#define THREADS 4
#define SIZE 16
sem_t sem1;
int step=0;
int total=0;
void *func1(void * id )
  int idx=(int)id;
  //busy wait on step value
  while (step < SIZE)
  {
    while ( step%THREADS != idx );
    //beginning of critical section
    total+=1;
    printf("thread=%d and total=%d \n",idx,total);
    step++;
    sleep(1);
    //end of critical section
  pthread_exit((void *)idx);
```



```
int main ()
{
    pthread_t threads[THREADS];

for ( int i=0;i<THREADS;i++)
    pthread_create(&threads[i],NULL,func1,(void *)i);

for (int i=0; i<THREADS; i++)
    pthread_join(threads[i],NULL);

return 0;
}</pre>
```

این برنامه از سمافور استفاده نمیکند و با استفاده از busy waiting عملکرد سمافور را شبیهسازی میکند. هدف نهایی در این مثال، کنترل همزمانی روی مقدار total است، به صورتی که در هر لحظه فقط به یکی از نخها اجازه آپدیت این مقدار داده میشود. بدین منظور از متغیر سراسریstep استفاده شده که نوبت هر نخ را مشخص میکند.